

Z B I Ó R

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK I

Warszawa, dnia 9 września 1937 r.

Nr 13

T R E Ś Ć:

	Str.
Poz. 57. Zarządzenie M. O. S. z dn. 24.VIII. 1937 r. w sprawie nadania mocy obowiązującej orzeczeniu Specjalnej Komisji Pojednawczo-Rozjemczej z dn. 10.VIII. 1937 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w górnośląskim przemyśle budowlanym	252
Poz. 58. Zarządzenie M. O. S. z dn. 7.IX. 1937 r. w sprawie nadania mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Arbitrażowej z dn. 31.VIII. 1937 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w górnictwie węglowym na Górnym Śląsku	254
Poz. 59. Zarządzenie M. O. S. z dn. 9.IX. 1937 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dn. 8.VI. 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatu poznańskiego, z wyłączeniem miejscowości wymienionych w § 1 układu	260
Poz. 60. Zarządzenie M. O. S. z dn. 9.IX. 1937 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dn. 3.VII. 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatów obornickiego i nowotomyskiego	261
Poz. 61. Zarządzenie M. O. S. z dn. 9.IX. 1937 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dn. 25.VI. 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót posadzkarskich na obszarze województwa poznańskiego	262

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 24 sierpnia 1937 r.

w sprawie nadania mocy obowiązującej orzeczeniu Specjalnej Komisji Pojednawczo-Rozjemczej z dnia 10 sierpnia 1937 r.

Na podstawie § 27 rozporządzenia z dnia 15 lipca 1924 r. o przyjmowaniu i wydalaniu robotników i pracowników podczas okresu demobilizacji gospodarczej (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 643) i § 24 tegoż rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 93, poz. 866) postanawiam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Specjalnej Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Katowicach z dnia 10 sierpnia 1937 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w górnośląskim przemyśle budowlanym, nadaje moc obowiązującą od dnia 10 sierpnia 1937 r.

Tekst orzeczenia podany jest poniżej.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram-Kościółkowski*

1 zał.

Zał. do zarz. M. O. S. z dn. 24.VIII. 1937 r.

ORZECZENIE.

Na podstawie dekretu Ministra Opieki Społecznej z dnia 27 lipca 1937 r. Nr Pp.2/6-7 została powołana Specjalna Komisja Rozjemcza do załatwienia zatargu o płace w przemyśle budowlanym górnośląskiej części województwa śląskiego.

W skład Specjalnej Komisji Rozjemczej zostali powołani:

Przewodniczący: *inż. Władysław Seroła*

inspektor pracy 48 obwodu w Katowicach

Sekretarz: *Maria Jahans.*

Ławnicy:

ze strony pracodawców:

przedsięb. budowlany *Brunon Urbanczyk*

„ „ *Jan Szprota*

„ „ *Wiktor Strużyna*

ze strony pracowników:

murarz *Augustyn Szpek*

„ *Kazimierz Kubiński*

„ *Piotr Musiała*

Na rozprawę stawili się ze strony pracodawców:

- 1) Związek Pracodawców Budowlanych w osobach: pp. *Leonarda Kuntzego, inż. Edwarda Turzańskiego* i budown. *Teofila Kutschery,*

ze strony pracowników:

- 1) Związek Pracowników Budowl. Zjedn. Zawod. Polskiego w osobie p. *Antoniego Kowalczyka,*
- 2) Centralny Zw. Robotn. Przemysłu Budowlanego w osobie p. *Leopolda Musiolika*

w sprawie spornej o ustalenie stawek zarobkowych dla robotników w przemyśle budowlanym.

Komisja po wysłuchaniu wywodów stron i po naradzie

o r z e k ł a:

Stawki z dnia 17 kwietnia 1935 r., obowiązujące do dnia 28 lutego 1937 r. dla przemysłu budowlanego (co do których nadano moc powszechnie obowiązującą rozp. Ministra Op. Społ. z dnia 30.VIII. 35 r. (Dz. U. Śl. z dnia 30.IX. 1935 r. Nr 19) podwyższa się o 8 (osiem) procent.

W ten sposób ustalona tabela stawek obowiązuje od dnia 1 sierpnia 1937 r. do dnia 31 grudnia 1937 r. z tym, że może być wypowiedziana na 1 miesiąc przed upływem tego terminu. W razie niewypowiedzenia obowiązuje na każde dalsze 3 miesiące z jednomiesięcznym wypowiedzeniem.

Strony winny wyrazić swoją zgodę na niniejsze orzeczenie najpóźniej do dnia 14 sierpnia 1937 r.

Katowice, dnia 10 sierpnia 1937 r.

Przewodniczący:

(—) *inż. Władysław Seroka*

Ławnicy ze strony pracodawców:

(—) *W. Strużyna*

(—) *J. Szprota*

(—) *B. Urbańczyk*

Ławnicy ze strony pracowników:

(—) *K. Kubiński*

(—) *P. Musiała*

(—) *A. Szpek*

58.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 7 września 1937 r.

w sprawie nadania mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Arbitrażowej w Katowicach z dnia 31 sierpnia 1937 r.

Na podstawie § 27 rozporządzenia z dnia 15 lipca 1924 r. o przyjmowaniu i wydalaniu robotników i pracowników podczas okresu demobilizacji gospodarczej (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 643) i § 24 tegoż rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 93, poz. 866) postanawiam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Pojednawczo - Arbitrażowej w Katowicach z dnia 31 sierpnia 1937 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w górnictwie węglowym na Górnym Śląsku, nadając moc obowiązującą od dnia 1 września 1937 r.

Tekst orzeczenia podany jest poniżej.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram - Kościatkowski*

1 zał.

Załącz. do zarz. M. O. S. z dn. 7.IX. 1937 r.

ORZECZENIE

Komisji Pojednawczo-Arbitrażowej w Katowicach w sprawie ustalenia zarobków w górnictwie węglowym na Górnym Śląsku.

- 1) Do obowiązującego porządku płac dla robotników kopalń węgla na Polskim Górnym Śląsku w rozdziale „Zestawienie postanowień o dodatkach specjalnych” dodaje się w pkt. C I: „Kawalerowie, uznani w myśl umowy taryfowej za żywicieli, otrzymują dodatek „na dzieci” dla młodszego rodzeństwa, utrzymywanego przez nich”.
- 2) W poz. 2-giej tabeli płac „wydawcy materiałów wybuchowych” zmienia się stawki „7,28 zł” na „7,80 zł” i „7,47 zł” na „8,00 zł”.
- 3) Zmienia się i ustala nowe stawki w tabeli płac, a mianowicie:

I. B. „Robotnicy akordowi”.

1. Rębacze w akordzie.

poz. 5 na wysokich filarach	zamiast „10,28 zł”	— „10,95 zł”
poz. 6 na filarach średnich	zamiast „ 9,49 zł”	— „ 9,78 zł”
poz. 7 na chodnikach	zamiast „ 8,58 zł”	— „ 9,00 zł”

2. Rębacze młodszy.

- poz. 11 na wysokich filarach zamiast „ 9,37 zł” — „ 9,86 zł”
 poz. 12 na filarach średnich zamiast „ 8,58 zł” — „ 8,80 zł”
 poz. 13. na chodnikach   zamiast „ 7,78 zł” — „ 8,10 zł”

3. Nakładacze w akordzie.

- poz. 14. na filarach wysokich zamiast „ 7,65 zł” — „ 8,21 zł”
 poz. 15 na filarach średnich zamiast „ 6,76 zł” — „ 7,34 zł”
 poz. 16 na chodnikach   zamiast „ 6,34 zł” — „ 6,75 zł”

- 4) W porządku płac pod pkt 1 „Rębacze w akordzie” zamiast 2-go ustępu, omawiającego wspólny akord, ustala się następujący tekst:

„Może być ustalony wspólny akord, przy czym młodszy rębacz powinien zarobić 90%, nakładacz 75% zarobku rębacza. O ile był stosowany wyższy udział procentowy przy wspólnym akordzie dla nakładaczy i młodszych górników od powyżej ustalonego, to ten wyższy udział winien być nadal stosowany”.

- 5) W porządku płac w rozdziale 2 „Cieśle górniczy” ustala się następujący tekst zamiast ustępów 2, 3, 4, 5, 6 i 7:

„Cieśle górniczy, wykonywający roboty ciesielskie przez lat 5 i dłużej, którzy są w stanie wykonywać samodzielnie prace ciesielskie, otrzymują:

poz. 22 przy pracy na dniówkę 8,80 zł poniżej 24 lat i 9,03 zł dla 24 letnich i starszych,

poz. 22a przy pracy w akordzie 9,55 zł.

Cieśle górniczy, wykonywający roboty ciesielskie krócej niż 5 lat, otrzymują:

poz. 23 zatrudnieni na dniówkę 7,85 zł poniżej 24 lat i 8,07 zł dla 24 letnich i starszych,

poz. 23a zatrudnieni w akordzie 8,63 zł.

Pomocnicy cieśli górniczych opłacani są wg ich kategorii, które posiadali ostatnio przed obcięciem pracy pomocników cieśli górniczych, nie dłużej jednak niż przez jeden rok, po czym są opłacani wg poz. 23 lub 23a”.

- 6) Stawkę z poz. 24 ustala się na 45 gr z tym, że w porządku płac skreśla się przy poz. 24 wyrazy „aż do wysokości”.

7) Ustala się nową pozycję 24a:

Cieślom górniczym, opłacanym wg poz. 22, 22a, 23 i 23a wykonywującym kładzenie torów dla wozów o pojemności 2 t lub większej na chodnikach pochyłych, przyznaje się do-datek poz. 24a w wysokości 50 gr na dniówkę.

8) Poza poz. 26 i 27 (cembrowacze) dodaje się pozycję odno-szące się do cembrowaczy, którzy wyszli z kategorii rębaczy (dawniejsi rębacze), a mianowicie:
poz. 26a w akordzie 7,15 zł i poz. 27a na dniówkę 7,00 zł.

9) W poz. 29/30 zmienia się górną granicę ze złotych 10,83 na 10,95 zł.

10) W rozdziale 7 porządku płac „Podsadzkarze i rurkarze” ustala się następujące brzmienie dotychczasowego pkt a:

„a) robotnicy podsadzkowi w akordzie:
przy wspólnym akordzie obejmującym podsadzkę suchą, ura-bianie węgla itp. robotnicy zatrudnieni przy podsadze su-chej otrzymują 65 — 75 % zarobku rębacza w węglu”.

11) W rozdziale 7 porządku płac (podsadzkarze i rurkarze) za-miast ustępu, odnoszącego się do rurkarzy przy kładzeniu rur dla podsadzki płynnej, wstawia się następujący tekst:

„Rurkarze przy kładzeniu rur dla podsadzki płynnej, otrzymują płace wg stawek poz. 22, 22a, 23 i 23a analogicz-nie do cieśli górniczych”.

12) W poz. 31 zamiast dodatku w wysokości do 28 gr ustala się trzy stawki dodatku 39, 50 i 60 gr, które mają być przyzna-ne w zależności od odległości transportu i trudności warun-ków transportu.

13) Rozdział 9 „Murarze w kopalni” otrzymuje następujące brzmienie:

„Murarze w kopalni otrzymują płace wg stawek poz. 22, 22a, 23 i 23a analogicznie do cieśli górni-zych”.

14) Ustala się nową pozycję 33a jako dodatek dla odpychaczy i zapychaczy na tych szybach, gdzie na nadszybiach jest stosowany dodatek w wysokości 88 gr dla odpychaczy i za-pychaczy, w wysokości 88 gr z tym, że zastępuje on dodatek z poz. 33.

15) Dodatek z poz. 62 ustala się w wysokości 0,04 zł na godzinę.

16) W rozdziale 12 „Kierowcy lokomotyw” zamiast 1-go ustę-pu tego rozdziału ustala się następujący tekst:

„Kierowców lokomotyw benzolowych, elektrycznych i pędzonych sprężonym powietrzem, zatrudnionych pod ziemią, należy opłacać wg gr. c fachowców w pierwszym półroczu pracy w charakterze kierowcy, w dalszym zaś okresie pracy w charakterze kierowcy wg gr. b fachowców. Kierownicy lokomotyw pod ziemią przy przewożeniu wielkimi wozami, tj. o pojemności 2 t i powyżej, winni być opłacani wg gr. a fachowców”.

17) Ustala się nową pozycję 37c w wysokości 0,07 zł jako dodatek na godzinę dla kierowców lokomotyw pędzonych sprężonym powietrzem, nie pracujących w akordzie lub z premiami. Jednocześnie z poz. 37b wykreśla się słowa „i pędzonych sprężonym powietrzem”.

18) W poz. 40 „Kontrolerzy marek” ustala się stawkę zamiast 0,83 zł na godzinę 0,90 zł na godzinę.

19) W porządku płac w rozdziale A „Przodownicy, dozorczy itp.” pierwszy ustęp punktu 3 otrzymuje następujące brzmienie:

„Kąpielowi, o ile są sanitariuszami, tj. posiadają zaświadczenie o wyszkoleniu wydane przez Spółkę Bracką, Czerwony Krzyż i tym podobne instytucje, i o ile wykonywają funkcje sanitariuszy, otrzymują płace na godzinę:

poz. 42 poniżej 24 lat 0,82 zł na godzinę, a dla 24 letnich i starszych 0,92 zł na godzinę,

poz. 43 kąpielowi, którzy nie są sanitariuszami, otrzymują płacę na godzinę — poniżej 24 lat 0,76 zł na godzinę, a dla 24 letnich i starszych 0,86 zł na godzinę”.

20) Dla robotników fachowych ustala się następujące płace godzinowe:

		poz.	poniżej 24 lat	zł	24 lat i powyżej
Grupa a	48		1,08		1,11
„ b	49		1,03		1,06
„ c	50		0,97		1,00
„ d	51		0,86		0,92
„ e	52		0,68		0,86

21) Dodaje się poz. 60b „Dodatek dla robotników zajętych przy impregnacji drzewa” . . . . . 0,03 zł na godzinę.

22) W rozdziale III „Niepełnowartościowi robotnicy na dole i na powierzchni” dla punktu B. „Robotnice” ustala się następujący tekst:

Grupa I: Robotnice zatrudnione na nadszybiu, przy kontroli marek wydobywczych, przy podsadźce płynnej, przy pogłębiarce, na taśmach sortowni, przy robotach na torach i poślanki I klasy . . . .
poz. 71 poniżej 24 lat 0,48 zł i dla 24 letnich i starszych 0,49 zł.

„ II: Robotnice zatrudnione przy wszystkich innych pracach poz. 72 poniżej 24 lat 0,39 zł, a dla 24-letnich i starszych 0,40 zł.

„ III: Robotnice objęte grupą II-gą, które nie mają rodziny, nie są żywicielkami i pracują krócej niż 3 lata, poz. 73 poniżej 24 lat 0,32 zł a dla 24 letnich i starszych 0,33 zł.

23) Do rozdziału III „Cembrowacze” dodaje się następujące zdanie:

„W razie zatrudnienia cembrowaczy, którzy byli rębaczami (dawniejsi rębacze) w pracy akordowej w przodku, winni oni być opłacani wg stawek rębaczy, osiągniętych w danym przodku”.

24) Wykreśla się z rozdziału C „Robotnicy pracujący na dniówkę” pkt 4 „cieśle górniczy dla reparacji”.

Wszelkich innych punktów wysuniętych, przez związki zawodowe, Komisja Pojednawczo - Arbitrażowa nie uwzględniła.

W ten sposób zmieniony porządek płac i tabela płac dotyczy rewiru centralnego. Tabele płac dla innych rewirów zmieniają się analogicznie do zmian, przeprowadzonych niniejszym orzeczeniem dla rewiru centralnego, przy utrzymaniu dotychczasowych procentowych różnic między rewirami.

Ustalony porządek płac i tabele płac obowiązują od dnia 1 września 1937 r. do dnia 31 sierpnia 1938 r. z tym, że mogą być wypowiedziane na jeden miesiąc przed upływem tego terminu. W razie niewypowiedzenia w tym terminie obowiązują na każdy następny kwartał z jednomiesięcznym wypowiedzeniem.

Strony winny wyrazić zgodę na powyższe orzeczenie w ciągu 5 dni.

Katowice, dnia 31 sierpnia 1937 r.

(—) *Kossuth*

(—) *Lebiedzik*
(—) *Todtleben*
(—) *Lubowicki*

(—) *Szkolnik*
(—) *Brzószzak*
(—) *Ryszkowski*

Poz. 59.

Z A R Z A D Z E N I E M I N I S T R A O P I E K I S P O Ł E C Z N E J

z dnia 9 września 1937 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 8 czerwca 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatu poznańskiego, z wyłączeniem miejscowości wymienionych w § 1 układu.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 8 czerwca 1937 r. nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatu poznańskiego, z wyłączeniem miejscowości wymienionych w § 1 układu.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 18 sierpnia 1937 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 10, poz. 49).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

60.

Z A R Z Ä D Z E N I E M I N I S T R A O P I E K I S P O Ł E C Z N E J

z dnia 9 września 1937 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 3 lipca 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatów obornickiego i nowotomyskiego.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 3 lipca 1937 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatów obornickiego i nowotomyskiego.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 18 sierpnia 1937 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 10, poz. 50).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

61.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 9 września 1937 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 25 czerwca 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót posadzkarskich na obszarze województwa poznańskiego.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 25 czerwca 1937 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich robót posadzkarskich na obszarze województwa poznańskiego.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 18 sierpnia 1937 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 10, poz. 51).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościółkowski*

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPLĄTY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 93195. 3.IX.1937. 1000.
